

මී මැස්සා ගේ

පාද සෑදී ඇති සැටි

උසස් පෙළට කෘෂි විද්‍යා දැනුම

ආචාරිනී විනිතා විජයරත්න විසිනි.

පළවන පාද යුගල

පරාග පිරිමට අමතරව, තවත් කායඛයන් දෙකක් ඉටු කිරීම සඳහා හැඩ ගැසී ඇත. පරාග බුරුසුව ද දෙවන පාදයට වඩා හොඳින් විකසනය වී ඇත. මෙහි ජංඝාවේ විශේෂයෙන් විකසනය වූ දැඩි කෙඳි පෙළකි. අක්ෂි බුරුසුව ලෙස හැඳින්වෙන මෙහි කෘත්‍යය වනුයේ, ආහාර රැස් කිරීමේදී ඇස්වල තැවරෙන පරාග ඉවත් කිරීමයි. මීට අමතරව ජංඝාවේ විදුර කෙළවරේ වැසුණු ප්‍රසාරයක් වේ. පළවන පාද කුර්වයේ අවිදුර කෙළවරේ කඩකොළලකි. මෙය ද දැඩි කෙඳි පෙළක් සහිත වූවකි. මේ දෙක එක්ව ක්‍රියා කරමින් ස්පර්ශකවල තැවරෙන පරාග ඉවත් කරයි. ස්පර්ශ නමා තබා ගැනීමට ප්‍රසාරය ආධාර වේ. ඒවා කඩකොළල තුළින් දමා අදින විට එහි ඇති දැඩි කෙඳි නිසා පරාග ඉවත් වේ.

දත්, ඒ ඒ පාද යුගලට විශේෂ වූ ලක්ෂණ කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමු. කාර්යයන්ට අනුකූල හැඩ ගැසීම් වඩාත් පෙන්නවත්තේ පළවන හා තෙවන පාද යුගල් ය. අඩු විශේෂණයක් සහිත මධ්‍ය භෙවත් දෙවන පාද යුගල මුලින් ම සලකා බලමු.

මෙහි ජංඝාවේ විදුර කෙළවරේ ඉතා කියුණු දැඩි කෙත්දක් වේ. ඉටි පොතු ඉවත් කිරීමටත්, මී වදය බැඳීමේ දීත් මේ දැඩි කෙත්ද ආධාර කර ගැනේ යැයි විශ්වාස කෙරේ.

කෙවන පාද යුගල

අනුවර්තනය වඩාත්ම පෙන්නවන පාද යුගල ලෙස පශ්ච පාද හැඳින්විය හැක. මෙහි ජංඝාවේ පිටත පෘෂ්ඨය අල්ප වශයෙන් අවතලව විකසනය

වී ඇත. එහි දර වලින් ඇතුළු පසට නැවුණු දිගැටි රෝම වීහිදේ. මේ ආකාරයට පැසක් නිර්මාණය වී ඇත. එකතු කරන ලද පරාග මී වදය කරා ගෙන යාමේ දී මෙය තුළ තැන්පත් කෙරේ. මෙය පරාග පැස නම්.

ජංඝාවේ යටි කෙළවර පරාග සූරා ගැන්මට යොදනකෙටි දැඩි කෙඳි පෙළකි. එය කංකථය ලෙස හැඳින්වේ. කංකථය මගින් පිරන පරාග පළවන පාද කුර්වයේ උඩ කෙළවර පිහිටන කර්ණිකාව නම් කොටසට වැටේ. එම පාදයේ කංකථයෙන් දකුණු පාදවල තැවරෙන පරාගද, දකුණු පාදයේ කංකථයෙන් වම් පාදවල ඇති පරාග ද සූරා ඉවත් කෙරේ. ඉන්පසු පාද කුර්ව වලනය කිරීමෙන් පරාග පැසට පරාග ඇතුළු කෙරේ. එය තුළ පරාග විශාල ප්‍රමාණයක් තැන්පත් කළ හැක. පරාග බුරුසුව ද ඉතා හොඳින් විකසනය වී ඇත. සමාන්තර ජෙලි දහසක සැකසුණු දැඩි කෙඳි වලින් එය සමන්විතය. විශේෂයෙන් ම සිරුරේ පිටුපස කොටසේ තැවරෙන පරාග පිස දැමීමට මෙය යොදා ගැනේ.

සනාවාසයේ අතිකුත් සාමාජිකයන් පෝෂණය කිරීම සඳහා ආහාරයේ එක් කොටසක් වූ පරාග රැස් කිරීමට වැඩිකාර මැස්සියන් ගේ පාද මේ වැනි අපූර්ව නිර්මිතයන් ගෙන් සමන්විත වී තිබේ. උගේ පැවැත්මට ආහාර රැස් කරන අතරම බොහොමයක් ශාකවළ පරාගනය සඳහා ද අනියම් ලෙසකින් ඔවුන් ආධාර වේ. —→

මී මැස්සාගේ හෘද සෑදී ඇති අයුරු

